

VERSENYTANÁCS

Vj/081-002/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a B. I. ügyvezető által képviselt **Al-Ma Gyógyszertár Működtető Kft.** (Budapest) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

határozatot.

A Versenytanács engedélyezi az Al-Ma gyógyszertár hálózathoz tartozó 32 Al-Ma gyógyszertár feletti irányításszerzéssel megvalósuló összefonódást.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül fizessen meg tizenhatmillió forint (16.000.000,-Ft) eljárási díjat a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571. számú eljárási díjbevételi számlájára.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó jogorvoslati kérelemmel.

Indokolás

I.

A kérelem

1. Az Al-Ma Gyógyszertár Működtető Kft. (a továbbiakban: Al-Ma Kft. vagy Kérelmező) harminckét (32) gyógyszertár, mint vállalkozásrész felett szerzett tényleges irányítást azok működési engedélyének megszerzésével (a gyógyszertárak listáját lásd lent). Ezen gyógyszertárakat 2007. nyara óta egységes hálózatként hozták létre és működtették, működési engedélyeik megszerzése 2009. októberében indult, és a kérelem benyújtása után, 2010. május 21-ig tartott.
2. A Kérelmező az 1. bekezdés szerinti tranzakciókhoz – mint vállalkozások összefonódásához – 2010. április 9-én benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv) VI. fejezetének rendelkezései alapján, valamint a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a

gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) 75. §-ában foglaltak alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.

3. A vizsgáló által a Tptv. 68. § (4) bekezdése alapján elrendelt hiánypótlást a kérelmező 2010. május 25-én teljesítette, ami az ügyintézésre rendelkezésre álló határidő kezdőnapja. A felek kérelmet más versenyhatósághoz nem nyújtottak be.
4. Az Al-Ma Gyógyszertár Működtető Kft. kérelmét a fenti tranzakcióhoz más tranzakcióval egy beadványban nyújtotta be a GVH-hoz. A Versenytanács elvi állásfoglalásainak 28.3. pontja tartalmazza több tranzakció egy eljárásban való kezelésének feltételeit, melyek azonban jelen esetben nem teljesülnek, ezért jelen határozat 1. bekezdése szerinti tranzakció engedélyezésére irányuló kérelmet külön eljárásban – külön Összefonódásként – kell vizsgálni. A hivatkozott beadványban szereplő másik összefonódás engedélyezésére irányuló kérelmet a Versenytanács a Vj-038/2010. sz. döntésében bírálja el.

II.

Előzmények

5. A Hungaropharma Gyógyszerkereskedelmi Zrt. (a továbbiakban: Hungaropharma) 2007. júliusában Üzletrészen alapított vételi jogról szóló szerződéseket kötött a Gyógyszerellátó Hálózat Kft. (a továbbiakban: Hálózat Kft.) tulajdonosaival, dr. Bálint Istvánnal és a Farmakom Kereskedelmi és Szolgáltató Kft-vel (a továbbiakban: Farmakom Kft.). A Szerződések értelmében a Hungaropharma egyoldalú jognyilatkozattal megvásárolhatja a Hálózat Kft. üzletrészeit, és minden további jogcselekmény nélkül azok tulajdonosává válhat. A Hungaropharma 2009. május 19-én mindkét tulajdonossal szemben élt a Szerződések szerinti vételi jogával, és 2009. június 18-án kérelmezte az üzletrészvásárlások engedélyezését, melyet a GVH Versenytanácsa a Vj-082/2009. sz. határozatban engedélyezett.
6. A Hálózat Kft. 2008. nyaráig közel negyven gyógyszertár működési engedélyét szerezte meg, és végezte azok tevékenységének koordinálását. Ezt követően azonban a dr. Bálint István magánszemély által tulajdonolt MEG Zrt. került a legtöbb gyógyszertár működtetőjének pozíciójába, miáltal azok kikerültek a Hálózat Kft. irányítása alól. A Hungaropharma tett lépéseket a működési engedélyek visszaszerzésére, az ezzel kapcsolatos eljárások azonban a Vj-082/2009. sz. versenyfelügyeleti eljárás idején még nem zárultak le. A Vj-082/2009. sz. határozat ezért csak arra az egy gyógyszertárra vonatkozott, melynek működési engedélyével akkor a Hálózat Kft. ténylegesen rendelkezett, és – ahogyan azt a Versenytanács a 39. bekezdésben megjegyezte – az engedély nem vonatkozik arra az esetre, ha a Hungaropharma-csoport valamely tagja további gyógyszertári működési engedély(eke)t „szerezne vissza” a MEG Zrt-től. A jelen kérelemben szereplő harminckét gyógyszertár ilyen esetet képez, melyek működési engedélyeinek megszerzése 2009. októberétől 2010. május végéig tartott.

III.

Az összefonódás résztvevői

Al-Ma Gyógyszertár Működtető Kft. (Hungaropharma csoport)

7. A vállalkozást 2009. júniusában alapította a Hungaropharma Zrt. és a Hálózat Kft. abból a célból, hogy a MEG Zrt. által birtokolt gyógyszertár-működtetési jogok a Hungaropharma vállalkozáscsoportjába kerüljenek vissza, a gyógyszertáraknak pedig működési keretet nyújtson.
8. A Hungaropharma és az általa irányított vállalkozások alkotta vállalkozáscsoport (a továbbiakban együtt: Hungaropharma-csoport) fő tevékenysége a gyógyszerek és gyógyászati termékek (kötszerek és gyógyászati segédeszközök) nagykereskedelme, mely tevékenységet az adott termékek teljes körére, Magyarország egész területén végzi (ún. teljes palettás gyógyszer-nagykereskedő). Budapesti telephelyein kívül raktárbázissal rendelkezik Debrecenben, Békéscsabán, Veszprémben, Miskolcon, Kaposváron és Pécsen.
9. A Hungaropharma-csoport leányvállalatain keresztül gyógyszertárak működtetését is végzi. A csoportstruktúrában a Vektrum Kft. alá tartozik a Béres Gyógyszertár Kft. (Pelikán Patika Kft.), a Béres Patika Kft. (Várda Patika Kft.), a Brillpil Patika Bt., az Endmed Bt., az Ó Utcai Kft., a Patika Praxis Bt., a Tiszafüredi Med Ali Bt., az Üdvözítő Patika Kft., a Kanizsa Plaza Gyógyszertár Kft., a Pécs Plaza Gyógyszertár Kft., a Nyír Plaza Gyógyszertár Kft., az Officemed Projekt Kft., a Fermon Pharma Kft.. A Tóth Art 2005 Kft. a Gyógyszerellátó Hálózat Kft., egy új alapítású budapesti gyógyszertár pedig az Al-Ma Gyógyszertár Kft. üzleti irányítása alá tartozik.
10. A Hungaropharma 50 százalékos részvénytulajdonosa a Pharmadose Kereskedelmi és Egészségügyi Szolgáltató Kft.-nek (a továbbiakban: Pharmadose Kft.), melynek további 50 százalékos üzletrésze egy másik vállalkozás, a DCF Design Ingatlanberuházási, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. tulajdonában van. A vállalkozás egészségügyi termékek és szolgáltatások kórházi beszállításával, internetes és rendes gyógyszertárak működtetésével foglalkozik. Internetes gyógyszertára a www.gyogyszerpont.hu oldalon érhető el, összesen hét gyógyszertára van: Budapesten (Duna Tower), Baján, Debrecenben, Kunszentmiklóson, Süllyápon, Zalaegerszegen és Vácott.
11. A vállalkozáscsoport Tptv. 27. § (1) bekezdés szerint szűkített 2009. évi nettó árbevétele a tizenötmilliárd forintot jelentősen meghaladja, a gyógyszer-kiskereskedelmi forgalmazásból származó bevétele is milliárdos nagyságrendű.

A kérelmezett AL-MA gyógyszertárak

12. A kérelmezett Al-Ma gyógyszertárak a következők (irányítószám szerinti sorrendben)

1. ALMA Gyógyszertár Komjádi, Budapest
 2. ALMA Gyógyszertár Vízimolnár, Budapest
 3. ALMA Gyógyszertár Bartók, Budapest
 4. ALMA Gyógyszertár Orient, Budapest
 5. ALMA Gyógyszertár Király, Budapest
 6. ALMA Gyógyszertár Mester, Budapest
 7. ALMA Gyógyszertár Gömb, Budapest
 8. ALMA Gyógyszertár Megapark TESCO, Budapest
 9. ALMA Gyógyszertár Solymár, Solymár
 10. ALMA Gyógyszertár Gödöllő, Gödöllő
 11. ALMA Gyógyszertár Dózsakert, Tatabánya
 12. ALMA Gyógyszertár Oroszlány, Oroszlány
 13. ALMA Gyógyszertár Kisbér, Kisbér
 14. ALMA Gyógyszertár Tata, Tata
 15. ALMA Gyógyszertár Eger, Eger
 16. ALMA Gyógyszertár Miskolc TESCO, Miskolc
 17. ALMA Gyógyszertár Miskolc Pátria, Miskolc
 18. ALMA Gyógyszertár Ózd, Ózd
 19. Margaréta Gyógyszertár, Kisvárd
 20. ALMA Gyógyszertár Karcag TESCO, Karcag
 21. ALMA Gyógyszertár Békéscsaba, Békéscsaba
 22. ALMA Gyógyszertár Kecskemét TESCO, Kecskemét
 23. ALMA Gyógyszertár Kiskunfélegyháza
 24. ALMA Gyógyszertár Kiskőrös, Kiskőrös
 25. ALMA Gyógyszertár Kiskunhalas, Kiskunhalas
 26. ALMA Gyógyszertár Szeged, Szeged
 27. ALMA Gyógyszertár Paks, Paks
 28. ALMA Gyógyszertár Szekszárd, Szekszárd
 29. ALMA Gyógyszertár Siklós, Siklós
 30. ALMA Gyógyszertár Tatabánya, Tatabánya
 31. ALMA Gyógyszertár Csorna, Csorna
 32. ALMA Gyógyszertár Körmend, Körmend
13. A 32 gyógyszertár közül háromnak a jogszabályban meghatározott körzetében található a Hungaropharma irányítása alá tartozó gyógyszertár. A kisvárdai Margaréta Gyógyszertár Gyftv. 75. § (2) bekezdés cb) pontja szerinti 5 kilométeres körzetében további nyolc gyógyszertár működik (egy Ajakon, egy Fényeslitkén, a többi pedig Kisvárdán), beleértve egy Hungaropharma által irányított gyógyszertárat (Várda Patika). A békéscsabai Al-Ma Gyógyszertár 5 kilométeres körzetében további tizenkilenc gyógyszertár működik, beleértve egy Hungaropharma által irányított gyógyszertárat (Endmed) is. A budapesti Al-Ma Gyógyszertár Megapark Tesco cc) pont szerinti 2 kilométeres körzetében további tizenkét gyógyszertár működik, beleértve egy Hungaropharma által irányított gyógyszertárat (Unipharm 2006 Bt.) is (lásd Vj-038/2010. sz. határozat).

14. A kérelem által érintett 32 Al-Ma gyógyszertár Tpv. 27. § (1) bekezdés szerint szűkített 2009. évi összesített nettó árbevétele milliárd forintos nagyságrendű.

IV.

A gyógyszer-forgalmazási piac főbb jellemzői

Szabályozási háttér

15. A gyógyszergyártókra és a gyógyszergyártásra, illetve a gyógyszerforgalmazókra és a gyógyszerforgalmazásra speciális jogi szabályozás vonatkozik, a gyógyszerek veszélyes jellegére, valamint az egyes gyógyszerek társadalombiztosítási támogatási rendszerbe befogadott voltára tekintettel is.
16. Az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény a gyógyszer-nagykereskedelem fogalma alatt a beszerzett gyógyszerek viszonteladók részére történő értékesítését érti, ideértve a gyógyszerek raktározásával, szállításával, EGT-megállapodásban részes államokon kívüli behozatalával, illetve a nem e térség országaiba irányuló kivitelével kapcsolatos valamennyi tevékenységet, amelyek eredményeként a gyógyszer az előállítótól a lakossági gyógyszerellátókhoz eljut. Gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységet folytatni e tevékenység végzésére jogosító hatósági engedély birtokában lehet. A gyógyszer-nagykereskedő az általa forgalmazott termékeket közvetlenül a lakosság részére nem forgalmazhatja, illetve csak olyan vevőknek szállíthat gyógyszert, akik a gyógyszerekkel kapcsolatos kereskedelmi, illetve egészségügyi szolgáltató tevékenység végzésére engedéllyel rendelkeznek.
17. A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) értelmében főszabályként gyógyszert a betegek, fogyasztók, orvosok, valamint állatorvosok részére a – gyógyszertár működtetésére vonatkozó engedély birtokában működtethető – gyógyszertárak szolgálhatnak ki. A gyógyszer-kiskereskedelmi piacra a Gyftv. értelmében a gyógyszertárakon kívüli új szereplőként gyógyszertári működési engedéllyel nem rendelkező, kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozások is beléphetnek, azonban csak vény nélkül kiszolgálható és társadalombiztosítási támogatásban nem részesülő gyógyszerek jogszabály által meghatározott köre tekintetében.
18. A Gyftv. jelentősen liberalizálta a gyógyszertár alapítás és működtetés szabályait. Bár főszabályként megmaradtak a korábbi korlátozások (5 ezer lakos gyógyszertáranként; 250, illetve 300 méter az egyes gyógyszertárak között), a törvény lehetőséget ad új gyógyszertár létesítésére, amennyiben az érintett településen nem működik közforgalmú gyógyszertár, vagy a gyógyszertár működtetője a törvényben

meghatározott többletszolgáltatások nyújtását vállalja [Gyftv. 49. §-ának (2) és (3) bekezdései].

19. A gyógyszerekkel folytatott nagykereskedelmi és párhuzamos importtevékenységről szóló 53/2004. (VI. 2.) ESzCsM rendelet értelmében a nagykereskedő nagykereskedelmi tevékenysége során csak olyan gazdálkodószervezettől szerezhet be gyógyszert, amely rendelkezik az általa előállított, illetve forgalmazott gyógyszergyártásra vagy forgalmazására jogosító engedéllyel. A gyógyszerekkel kapcsolatban importkorlátozás nincs.

A piac szereplői

20. Jelenleg a gyógyszer-nagykereskedelmi engedéllyel rendelkező vállalkozások száma 100 körül van Magyarországon, de a tevékenységet ténylegesen végzők száma alacsonyabb, mert az engedéllyel rendelkezők egy része gyógyszer forgalomba hozójaként (saját termékeinek nagykereskedőjeként) működik, nem pedig teljes palettás nagykereskedőként (mint a Hungaropharma). A Hungaropharma-csoport részesedése a magyarországi gyógyszer-nagykereskedelmi forgalomból 40 százalék feletti, mellette két jelentős (Phoenix Pharma Zrt. 40 százalék körüli, Teva Magyarország Zrt. 10-20 százalék közötti), valamint több kisebb részesedésű vállalkozás végez gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységet.
21. Magyarországon jelenleg több, mint 2300 közforgalmú gyógyszertár működik, a fővárosban található gyógyszertárak száma 400 és 500 közé tehető.

V.

Az engedélykérési kötelezettség

22. A Tpv. 1. § alapján a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak (a továbbiakban az előzőekkel együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására. E törvény hatálya alá tartozik továbbá a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet. A vizsgált tranzakció Magyarországon bejegyzett vállalkozások Magyarországon tanúsított magatartásának eredményeként jön létre, ezért arra a Tpv. hatálya a fentiek értelmében kiterjed.
23. A Tpv. 23. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több tőle független vállalkozás egésze vagy része felett.
24. A GVH a Tpv. szerinti értelemben vett összefonódást engedélyez, amely több, egymással összefüggő szerződéssel is létrejöhet. Így nincs annak elvi akadálya, hogy ezen szerződések által megvalósuló tranzakciókat egy eljárásban bírálja el. Az összefonódások engedélyezése során akkor van helye két vagy több tranzakciót egy eljárásba vonni, ha azok ugyanazon gazdasági tevékenységhez kapcsolódnak (mint a

jelen esetben), az érintett vállalkozások mindkét oldalon a Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében egy vállalkozásrészt alkotnak és az ügyletek között nincs jelentősebb időbeli különbség (lásd a Versenytanács elvi állásfoglalásainak 28.3. pontját).

25. Az ügyletek 2009. októbere és 2010. május vége közötti időszakban zajlottak le. A Versenytanács azonban az akvizíció körülményeire, és arra tekintettel, hogy a vállalkozásrészt képező gyógyszertár hálózatot „homogén” csoportként hozták létre, és azonos irányítás alatt működtették a kezdetektől, nem látta akadályát ezen tranzakciók egy eljárásban történő elbírálásának, azok időbeli szóródása ellenére.
26. Ahogyan azt a Versenytanács Vj-082/2009. sz. határozata megállapítja, bár a Hungaropharma nem volt tulajdonosa a Hálózat Kft-nek, a vele és tulajdonosaival kötött befektetési megállapodás alapján azonban a Hálózat Kft. piaci magatartását meghatározó lényeges kérdésekben vétó joga volt a többségi üzletrész tulajdonosával szemben. A Versenytanács kialakult gyakorlata (Elvi állásfoglalások 23.6.) szerint a Hungaropharma és a többségi üzletrész (akkori) tulajdonosa a Hálózat Kft. közös irányítóinak minősültek (Vj-082/2009. sz. határozat 22. bekezdése). A harminckét Al-Ma gyógyszertár működési engedélyének megszerzésével Kérelmező a korábban közösen irányított gyógyszertárak tényleges egyedüli irányítását szerzi meg (lásd még a Vj-082/2009. sz. határozat 43. bekezdését).
27. Az 1. bekezdés szerinti tranzakcióval az Al-Ma Gyógyszertár Működtető Kft. egy olyan – vállalkozásrészt képező – gyógyszertár-hálózat felett szerez irányítást, melyet korábban egy tőle független vállalkozással közösen irányított. Ez a tranzakció a Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés a) pontja alapján összefonódásnak minősül.

A küszöbértékek vizsgálata

- A Tpv. alapján
28. Az összefonódásban résztvevő vállalkozáscsoportok (a Tpv. 15. §-a és 26. §-a alapján egyfelől a Hungaropharma-csoport, másfelől a 32 gyógyszertár együtt) – Tpv. 27. § (1), (2) és (5) bekezdéseinek figyelembevételével számított – 2009. évi nettó árbevétele együttesen meghaladta a 15 milliárd forintot, ezen belül két vállalkozáscsoporté az 500 millió forintot. Ezért az összefonódáshoz a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

- A Gyftv. alapján
29. A Gyftv. 75. § (2) bekezdése értelmében a gyógyszerterát működtető vállalkozások összefonódásához akkor is a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kell kérni, ha
- a) az érintett vállalkozáscsoportok, valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más gyógyszerforgalmazásban érintett vállalkozások által közösen irányított vállalkozások gyógyszer-kiskereskedelmi forgalmazásból származó előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen az egymilliárd forintot meghaladja, és
 - b) az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább egy olyan gyógyszerforgalmazásban érdekelt vállalkozáscsoport, melynek a gyógyszerkiskereskedelmi forgalmazásból származó előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások e tevékenységből származó nettó árbevételével együtt százmillió forint felett van, és
 - c) a tervezett összefonódás eredményeképpen az irányítás alá kerülő további gyógyszerterát telephelyének
 - ca) községben elhelyezkedő gyógyszerterát esetén 25 km-es,
 - cb) városban elhelyezkedő gyógyszerterát esetén 5 km-es, vagy
 - cc) fővárosban elhelyezkedő gyógyszerterát esetén 2 km-essugarú körrel meghatározott földrajzi körzetében lévő gyógyszerterátok 10%-át meghaladó számú gyógyszerterát kerülne az adott vállalkozás vagy vállalkozáscsoport közvetlen vagy közvetett irányítása alá.
30. A Versenytanács a Gyftv. 75. § (2) bekezdés alkalmazása tekintetében az alábbiakból indult ki:
- A c) pontban a „közvetlen vagy közvetett irányítása alá” kitétel – szűkítő jelző hiányában – az egyedüli és a közös irányításra is kiterjed, ezért a Hungaropharma és egy más vállalkozás közös irányítása alá tartozó Pharmadose Kft. által üzemeltetett gyógyszerterátat is figyelembe kell venni.
 - A c) pontnak „a tervezett összefonódás eredményeképpen az irányítás alá kerülő további gyógyszerterát” megfogalmazásában szereplő „további” kitétel úgy értelmezte, hogy az engedélykérés nem vonatkozik arra az esetre, ha az irányítást megszerző vállalkozáscsoport (ideértve a közösen irányított vállalkozásokat is) a ca)-cc) pont szerinti földrajzi körzetben nem rendelkezik gyógyszerteráttal.
31. A 10. bekezdés árbevételi adataira figyelemmel a Gyftv. 75. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti feltételek teljesülnek, míg a c) pont tekintetében (a 14. bekezdés figyelembe vételével)
- a) a kérelmezett kisvárdai Margaréta Gyógyszerterát cb) pont szerinti 5 kilométeres körzetében (közelítő értékek szerint) $1/9=11,1\%$ -ról $2/9=22,2\%$ -ra;
 - b) a kérelmezett Al-Ma Gyógyszerterát Megapark TESCO cc) pont szerinti 2 kilométeres körzetében (közelítő értékek szerint) $1/13=7,7\%$ -ról $2/13=15,4\%$ -ra;

c) a kérelmezett békéscsabai Al-Ma gyógyszertár cb) pont szerinti 5 kilométeres körzetében $1/20=5\%$ -ról $2/20=10\%$ -ra növekszik a Hungaropharma-csoport részesedése a gyógyszertárak számából.

32. Az 1. bekezdés szerinti összefonódáshoz a Gyftv. 75. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

VI. Az engedélyezés

33. A Tpv. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
34. A Gyftv. 75. § (3) bekezdése alapján nem valósítható meg olyan összefonódás, amelynek eredményeképpen a (2) bekezdés c) pontja szerinti arány meghaladná a 25 százalékot.

Értékelés a Gyftv. alapján

35. A Gyftv. 75. § (3) bekezdése – szemben a Tpv. 30. §-ával, amely a piaci hatások széleskörű mérlegelését írja elő – egyértelmű küszöbértékeket ír, amelyek felett az összefonódást meg kell tiltani. Ezért a Versenytanács elsőként ezen küszöbérték teljesülését vizsgálta.
36. A kisvárdai Margaréta gyógyszertár és a békéscsabai Al-Ma gyógyszertár 75. § (2) bekezdés cb) pontja szerinti 5 kilométeres körzetében kialakuló arányok (a 32. bekezdés alapján $22,2\%$ illetve 10%), illetve az Al-Ma Gyógyszertár Megapark TESCO cc) pont szerinti 2 kilométeres körzetében kialakuló arányok (a 32. bekezdés alapján $15,4\%$) egyike sem haladja meg a Gyftv. 75. §-ának (3) bekezdése szerinti 25 százalékot.
37. A Gyftv. 75. § (3) bekezdéséből nem következik, hogy a 10 és 25 százalék közötti tartományban az összefonódás automatikusan engedélyezhető. A Gyftv. ugyanakkor az engedélyezhetőség szempontjaira nézve nem tartalmaz rendelkezést, ezért a Versenytanács álláspontja szerint az ilyen összefonódások esetében a Gyftv. 75. § (1) bekezdése alapján a Tpv. 30. §-ában foglaltak az irányadók.

Értékelés a Tpv. alapján

38. A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 3/2009. számú Közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint.

39. A Versenytanács az összefonódással érintett árupiacok közül a gyógyszerek kiskereskedelmi értékesítésének, illetve a gyógyszerek beszerzésének (keresleti és kínálati oldali) vizsgálatát tartotta szükségesnek, a résztvevő vállalkozások további tevékenységei (a gyógyszertárak által forgalmazott egyéb termékek) esetében ugyanis nyilvánvalóan nem lehetnek káros versenyhatásai az összefonódásnak.

- Horizontális hatás

40. A különböző gyógyszerek felhasználási célja a kezelni kívánt betegség, illetve az alkalmazott gyógymód függvényében nyilvánvalóan eltér egymástól, mire tekintettel a gyógyszerek nem alkotnak egységes árupiacot. A Versenytanács kialakult gyakorlata szerint (pl.: Vj-182/2001.) az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (UN WHO) által kialakított terápiás főcsoportokból kiindulva határozza meg a gyógyszereken belül elkülöníthető érintett árupiacokat. A jelen esetben azonban a Versenytanács ezt szükségtelennek tartotta. A gyógyszer-kiskereskedelemmel foglalkozó vállalkozások ugyanis a gyógyszerek (de legalábbis az egymást helyettesítő gyógyszer-csoportok) gyakorlatilag teljes körét forgalmazzák, amiből következőleg részesedésük az egyes (pontosan meg nem határozott) árupiacokon nem térhet el lényeges mértékben a gyógyszerek egészét jellemző mértéktől. Ezért a Versenytanács a versenyhatások felméréséhez elégséges információnak ítélte a gyógyszer-kiskereskedelem egészéből való részesedés ismeretét, amelyet a Versenytanács álláspontja szerint megfelelően jellemez az összefonódásban résztvevő két vállalkozáscsoportba tartozó gyógyszertárak száma.
41. A gyógyszerek beszerzésének (nagykereskedelmi) piacán a gyógyszertárak vevőként vannak jelen (gyógyszertárai révén a Hungaropharma is, beleértve a Pharmadose Kft-vel közösen irányított gyógyszertárakat), ezen érintett piac földrajzi kiterjedése a Versenytanács álláspontja szerint Magyarország egész területe. Az összefonódás után azonban a keresleti oldalon a Hungaropharmához tartozó gyógyszertárak csekély, 5% alatti részesedést képviselnek (a gyógyszertárak száma alapján számítva), ami a gyógyszerek beszerzésének érintett piacán nyilvánvalóan nem ad okot horizontális versenyaggályokra.
42. A gyógyszer-kiskereskedelemben – miként a kiskereskedelemben általában – az értékesítés tekintetében érintett földrajzi piac az ország egész területénél szűkebb kiterjedésű. Érintett földrajzi piacnak – a gyógyszer-kiskereskedelem szabályozási sajátosságaira is tekintettel – a Versenytanács gyakorlata szerint (Vj-039/2003., Vj-028/2008., Vj-082/2009. sz. döntések) az egyes gyógyszertárral rendelkező települések minősülnek azzal, hogy a nagyobb városokban (mindenekelőtt Budapesten) ennél is szűkebb a földrajzi piac.
43. Az összefonódás horizontális hatással jár: a Hungaropharma-csoport, a Pharmadose (egy másik vállalkozással közösen irányított vállalkozás) és a kérelmezett gyógyszertárak egyaránt részt vesznek a gyógyszer-kiskereskedelemben. A

horizontális hatás intenzitásának felméréséhez kiindulópontként a piaci részesedések szolgálnak. Adott vállalkozáscsoportba tartozó, illetve a csoport tagjai és más vállalkozás(ok) által közösen irányított vállalkozások piaci részesedései azonban automatikusan nem adhatók össze, a horizontális hatás mértéke csak esetről-esetre állapítható meg (a közösen irányított vállalkozás konkrét irányítási módját és piaci helyzetét is mérlegelve). Annyi azonban teljes egyértelműséggel rögzíthető, hogy a horizontális hatás intenzitása az egyedül és a közösen irányított vállalkozások piaci részesedéseinek összegéből következőnél – természetesen minden egyéb körülményt azonosnak feltételezve – nem lehet erősebb (a fúzió által bővülő vállalkozáscsoport piaci erejére nézve ún. „konzervatív” becslésről van szó). Az ilyen módon összesített piaci részesedések alapján jelen esetben – az alább részletezettek szerint – káros horizontális hatások kizárhatók, ezért a Versenytanács a közösen irányított vállalkozás irányítási viszonyainak, piaci helyzetének részletes vizsgálatát nem tartotta szükségesnek.

44. Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett földrajzi piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport (ideértve a más vállalkozásokkal közösen irányított vállalkozásokat is) jelen van. Ennek megfelelően a Versenytanács Budapest, Kisvárdai és Békéscsaba gyógyszerkiskereskedelmi értékesítési piacát vizsgálta.
45. Az előzőekkel összefüggésben megjegyzi a Versenytanács, hogy a Gyftv. 75. § (2) bekezdés cc) pontja szerinti földrajzi terület csak véletlenszerűen eshet egybe a Tpv. 14. § (3) bekezdése szerinti érintett földrajzi piaccal. Ebből a szempontból nem annak van jelentősége, hogy a Gyftv. 75. § (2) bekezdés c) pontjában – Budapest esetén a cc) alpontban – meghatározott sugarú körben történő meghatározás megfelelő-e, hanem annak, hogy Budapest területén lévő többi gyógyszertár köré húzható, adott sugarú körök miként helyezkednek el egymáshoz képest, milyen mértékben fedik le egymást. A Versenytanács álláspontja szerint ugyanis a Tpv. 14. § (3) bekezdése szerinti földrajzi piachoz az áll a legközelebb, amelyet az előzőek szerint vett körök – egymást adott esetben többszörösen átfedve – együttesen lefednek. Ebben az esetben ugyanis minden 2 km-es sugarú körben van legalább egy olyan gyógyszertár, amely legalább még egy 2 km-es sugarú körbe is beletartozik. Ez pedig az egymást átfedő körökkel lefedett területen lévő valamennyi gyógyszertárat legalább közvetve egymás versenytársává tesz (hasonlóan az érintett árupiac tekintetében lehetséges lánchelyettesítéshez).
46. Budapesten a Hungaropharma-csoport összesen öt gyógyszertárral rendelkezik (beleértve a közösen irányított Pharmadose Kft. alá tartozót is), melyhez az összefonódás révén további nyolc gyógyszertár adódik. A fővárosban működő gyógyszertárak száma 400 és 500 közé tehető, a Hungaropharma irányítása alatt állók száma nem éri el az öt százalékot, így Budapest egészségét tekintve nyilvánvalóan nem valószínűsíthetők káros versenyhatások, és ezen gyógyszertárak Budapesten belüli földrajzi elhelyezkedése alapján földrajzi értelemben szűkebben meghatározott érintett piacon sem valószínűsíthető káros horizontális hatás fellépése az összefonódás

következtében (például Budapest V., VI., VII., VIII. és XIII. kerületeket tekintve összesen majdnem száz gyógyszertár található, melyek közül az összefonódás előtt három, utána pedig öt tartozik a Hungaropharmához).

47. A fentiekhez hasonló elvek mentén a kisvárdai és a békéscsabai Al-Ma gyógyszertárak esetében is kizárható káros horizontális hatás fellépése. A Versenytanács álláspontja szerint a Hungaropharma-csoport (helyi) piaci pozíciója alapján sem Kisvárdá, sem Békéscsaba városát tekintve nem valószínűsíthető káros horizontális versenyhatás fellépése az összefonódás következtében.
48. Mindezek alapján a Versenytanács álláspontja szerint a gyógyszer-kiskereskedelem érintett piacán nem valószínűsíthető káros horizontális versenyhatás fellépése az összefonódás következtében.

- Vertikális hatás

49. Az összefonódás vertikális hatással jár azáltal, hogy kérelmezett gyógyszertárak a gyógyszer-nagykereskedelemmel foglalkozó Hungaropharma-csoport tagjává válnak, minek következtében a Hungaropharma-csoportnak érdekévé válhat
 - a) a gyógyszereknek versenytárs gyógyszertárak részére történő nagykereskedelmi értékesítésétől való direkt vagy indirekt elzárkózás (eladói elzárkózás); illetve
 - b) a gyógyszereknek más nagykereskedőtől történő megvásárlásától való elzárkózás (vevői elzárkózás).
50. Az eladói elzárkózás vizsgálatokor a Versenytanács – kialakult gyakorlatával összhangban (Vj-166/2007. sz. döntés) – érintett árupiacnak a gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységet, érintett földrajzi piacnak pedig Magyarország egész területét tekintette. Ezen érintett piacon a Hungaropharma-csoport részesedése meghaladja a 40 százalékot, ami mellett nem zárható ki káros vertikális hatások jelentkezése. A Versenytanács azonban figyelembe véve azt, hogy az érintett piacon jelen van egy erős versenytárs (a Phoenix Pharma Zrt.), egy további jelentős vállalkozás (a Teva Magyarország Zrt.), illetve több kisebb vállalkozás is (pl. Pharmainvest), a Hungaropharma-csoport magas piaci részesedését nem ítélte olyan súlyú körülménynek, ami alapot adhatna az összefonódás megtiltására. A kiskereskedelemben elért alacsony piaci részesedés alapján a Versenytanács álláspontja szerint vevői elzárkózás sem valószínűsíthető az összefonódás következtében.
51. A Versenytanács álláspontja szerint káros portfólió- vagy konglomerátumhatással sem kell számolni az összefonódás következtében.
52. Az előzőekben részletesen kifejtettek tekintetével a Versenytanács a Tptv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában az összefonódást – egyezően a Tptv. 71. §-a

szerinti vizsgálói indítvánnyal – a Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint engedélyezte.

VII. Az eljárási díj

53. A Tpv. arra nézve nem tartalmaz rendelkezést, hogy az összefonódás mely esetben minősül olyannak, amely „a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”. A Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontja szerinti (egyszerűsített) és a b) pont szerinti (teljeskörű) eljárásban elbírálnak összefonódások megkülönböztetésekor a Versenytanács által alkalmazott gyakorlatot a Gazdasági Versenyhivatal elnöke és a Versenytanács elnöke által a Tpv. 36. § (6) bekezdése alapján kiadott 3/2009. számú közlemény (a továbbiakban: Közlemény) foglalja össze.
54. A Közlemény 15-16. pontja az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok érintett piaci részesedéseikhez köti az egyszerűsített eljárás alkalmazhatóságát. A 15.ii.a.) pont szerint nem alkalmazható egyszerűsített eljárás, ha az összefonódásnak van horizontális és/vagy vertikális hatása, és van olyan érintett piac, amelyen a vállalkozáscsoportok együttes részesedése meghaladja a 20 százalékot. A kisvárdai Margaréta Gyógyszertár 5 kilométeres körzetében nyolc további gyógyszertár található (egy Ajakon, egy Fényeslitkén, Kisvárdán kívül), aminek alapján az erősen lokális jellegű piacon 20% feletti (kb. 22%) piaci rész becsülhető (a gyógyszertárak száma alapján). Erre tekintettel a Versenytanács határozatát a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján hozta meg, és – az egyszerűsített eljárás le nem rótt díján felül – a Tpv. 62. § (1) bekezdés szerinti további tizenkettőmillió forint (12.000.000,-Ft) eljárási díj megfizetésére kötelezte a kérelmezőt.
55. A Közlemény 15.ii.b.) pontja szerint nem alkalmazható egyszerűsített eljárás, ha az összefonódásnak van horizontális és/vagy vertikális hatása, és ha van olyan az összefonódásban érintett bármely két vállalkozáscsoportot (mint vevőt és eladót) összekötő érintett piac, amelyen akár az eladó, akár a vevő vállalkozáscsoport egyedüli piaci részesedése meghaladja a 25 százalékot.
56. Megjegyzi a Versenytanács, hogy a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontjának alkalmazásához a jelen eljárásban nem vált szükségessé a Tpv. 63. § (4) bekezdés szerinti külön döntés, mert az eljárást lezáró határozatát 35 munkanapon belül meghozta.

VIII. Eljárási kérdések

57. A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság hatáskörébe (Tpv. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

58. A Versenytanács határozatát – a Tpv. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
59. A 62. § (1) bekezdése szerinti négymillió forintos eljárási díjat a Kérelmező előzetesen nem róttá le, ezért jelen határozat a 63. § (3) bekezdés b) pontjának alkalmazása esetén fizetendő további eljárási díj megfizetése mellett annak megfizetéséről is rendelkezett.
60. A Gyftv. 75. § (6) bekezdése szerint ugyanezen paragrafus (2) bekezdése alapján indított versenyfelügyeleti eljárások esetén, amennyiben az összefonódásban érintett vállalatok forgalma nem éri el a Tpv. 24. §-ában meghatározott küszöbértéket, az eljárási díja a Tpv. 62. §-ában meghatározott érték 20%-a. Jelen határozat 28. bekezdésében megállapítottakra tekintettel a Tpv. 62. §-a szerinti eljárási díj nem csökkentendő.
61. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1) és (2) bekezdésén alapul.
62. Az eljárási díjnak a Gazdasági Versenyhivatal rendelkező részben hivatkozott számlája javára történő befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont vállalkozás neve, a verseny felügyeleti eljárás száma és a befizetés jogcíme (eljárási díj).

Budapest, 2010. augusztus 3.

dr. Dobos Gergely sk.
eljáró versenytanács tag

dr. Szántó Tibor sk.
versenytanács tag

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
versenytanács tag